

25.09.2013

Kj/48

§ 335

Stj / Den av ledamoten Tuomo Valokainen väckta motionen om rehabiliterande vårdarbete

HEL 2013-005935 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Tuomo Valokainen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Tuomo Valokainen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Tuomo Valokainen och 7 andra ledamöter föreslår i sin motion att man utökar det rehabiliterande vårdarbetet.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att den allmänna principen för vårdarbetet på sjukhusavdelningarna är en arbetsinsats som främjar och upprätthåller funktionsförmågan samt rehabiliterar. Verksamhetsmodellen för ett rehabiliterande vårdarbete har aktivt utvecklats vid sjukhusen. Med en rehabiliterande arbetsinsats avses en verksamhet där man upprätthåller och återställer patientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga och i vilken alla arbetare deltar. För att de anställda ska orka får de stöd genom utbildning, arbetsintroduktion och utveckling av arbetsmodellerna.

Den yrkesövergripande rehabiliteringen inleds redan när patienten första gången kommer till jouten och träffar vårdpersonalen och fortsätter sedan genom hela vårdkedjan. Personalen stöder patienten i en aktiv rehabilitering och upprätthållandet av funktionsförmågan som en aktiv del av det dagliga vårdarbetet. Alla patienter får ett rörelseprogram jämsides med vårdplanen och dess genomförande följs

25.09.2013

Kj/48

upp regelbundet. För att uppskatta funktionsförmågan systematiskt använder man sig bl a av RaVe- och FIM-mätarna av funktionsförmågan.

Inom vårdarbetet som främjar funktionsförmågan tar man patientens resurser i betraktande. För att stöda funktionsförmågan hos patienter som skickas hem går man hem till dem och bedömer vilka hjälpmedel som behövs, planerar ändringar som behöver göras i hemmet och rådgör med hemvården om behovet av hjälp. Inom hemvårdsarbetet följer man principen om en vård som främjar funktionsförmågan.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Hallintokeskus

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2013 § 916

HEL 2013-005935 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2013 § 204

HEL 2013-005935 T 00 00 03

Postadress

PB 10
00099 HELSINGINFORS STAD
hallintokeskus@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

25.09.2013

Kj/48

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimistossa somaattista sairaalahoitoa järjestetään Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osastolla Kaupunginsairaalan Herttoniemen, Laakson, Malmin ja Suursuon sairaaloissa sekä Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian ja traumatologian osastoilla Laakson sairaalassa. Lisäksi somaattista sairaalahoitoa järjestetään Terveys- ja päihdepalvelut -osastolla Haartmanin ja Malmin/Marian päivystyssairaloissa.

Sairaloissa ei järjestetä pitkäaikaista hoitoa. Vuonna 2010 silloisen Terveyskeskuksen toimintana olleet pitkäaikaissairaalat siirtyivät Sosiaaliviraston vastuulle, ja toimintaa kehitettiin kodinomaiseksi asumiseksi ympärivuorokautista hoitoa tarvitseville. Ympärivuorokautista hoitoa järjestetään omana toimintana Etelän, Idän, Lännen ja Pohjoisen palvelualueilla monipuolisissa palvelukeskuksissa ja vanhustenkeskuksissa sekä ostopalveluna.

Sairaloissa hoidetaan lyhytaikaista sairaalahoitoa ja kuntoutusta tarvitsevia potilaita. Päivystyksen sairaalaosastoilla oli vuonna 2012 yli 13 000 hoitajaksoa. Potilasta 55 % oli yli 75-vuotiaita. Keskimääräinen hoitoaika päivystyksen osastoilla oli alle kuusi vuorokautta.

Kaupunginsairaalan ja Kuntoutuksen osaamiskeskuksen sairaalaosastoilla oli vuonna 2012 yli 8000 hoitajaksoa, joista noin 750 oli odotusjaksoja pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon. Potilasta 70 % oli yli 75-vuotiaita. Omaan kotiin tai muuhun aiempaan asumiseen palasi päättäneiltä akuutti- ja kuntoutushoitajaksilta 60 % potilaista. Näiden hoitajaksojen keskipituus oli 29 vuorokautta ja yli 75-vuotiailla 28 vuorokautta. Kotiutuneiden potilaiden yleisimmät diagnoosit olivat murtumat, neurologiset sairaudet ja muistisairaudet.

Toimintakyvyn tukemiseksi sairaaloista tehdään kotiutuvalle potilaalle tarvittaessa kotikäynti, jossa arvioidaan kotiin tarvittavat apuvälineet, suunnitellaan tarvittavat kodinmuutostyöt ja neuvotellaan kotihoidon kanssa avun tarpeesta. Kotihoito toteuttaa omassa toiminnassaan toimintakykyä edistävän työn periaatteita.

Helsingissä on kuvattu muistisairaana potilaan hoitoketju. Tavoitteena on, että muistisairaudet havaitaan ja diagnosoidaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin tuetaan sairastuneen toimintakykyä ja kotona selviytymistä.

Vuonna 2012 keskimääräinen odotusjakson pituus ympärivuorokautiseen hoitoon oli yli 75-vuotiailla noin 84 vuorokautta.

Yleisimmät diagnoosit ympärivuorokautista hoitoa odottavilla olivat muistisairaudet ja neurologiset sairaudet.

Sairaalaosastoilla hoitotyön yleisenä periaatteena on toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä, kuntouttava työote. Kuntouttavan hoitotyön toimintamallia on kehitetty sairaaloissa aktiivisesti. Kuntouttavalla työotteella tarkoitetaan potilaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ylläpitävää tai palauttavaa ja kaikkia työntekijöitä koskevaa toimintatapaa. Henkilöstön jaksamista tuetaan koulutuksen, perehdyttämisen ja työmallien kehittämisen avulla.

Sairaaloissa noudatetaan ohjeistusta, jonka mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöstö voi rajoittaa potilaan tai asiakkaan liikkumista hänen tahtonsa vastaisesti ainoastaan potilaan oman, toisen potilaan tai työntekijän turvallisuuden takaamiseksi ja vain siinä määrin kuin kulloinkin on välttämätöntä. Rajoittamisessa on kysymyksessä sellainen merkittävä hoitopäätös, jonka tulee perustua hoitovastuussa olevan lääkärin tekemään ratkaisuun. Päätös tulee kirjata myös potilasasiakirjoihin osana hoitosuunnitelmaa. Myös lääkehoidosta vastaa aina lääkäri.

Moniammatillinen kuntoutus alkaa jo päivystyksessä potilaan ensikohtaamisesta ja jatkuu läpi koko hoitoketjun. Henkilökunta tukee potilasta aktiiviseen kuntoutumiseen ja toimintakyvyn ylläpitoon osana päivittäistä hoitotyötä. Kaikille potilaille laaditaan liikkumissuunnitelma osana hoitosuunnitelmaa, ja toteutumista seurataan säännöllisesti. Systemaattiseen toimintakyvyn arviointiin on käytössä muun muassa RaVa- ja FIM -toimintakykymittarit.

Toimintakykyä edistävää hoitotyötä toteutetaan potilaan voimavarat huomioiden. Hoidossa huomioidaan muun muassa potilaan ravitsemus ja painehaavariski. Potilailla, jotka eivät kykene sairautensa vuoksi liikkumaan, painehaavojen syntymisen riskiin kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa patjavalinnalla ja aktiivisella liikehoidolla.

Potilaita aktivoidaan omatoimisuuteen huoneentauluilla, jossa sekä potilaita että omaisia ja muita vierailijoita varten kerrotaan, mitä kuntoutus tarkoittaa ja sisältää sairaalaosastolla. Toiminnan lähtökohtiin kuuluu myös omaisten ja läheisten ottaminen aktiivisesti mukaan hoitoon.

Terveysvaikutusten arviointi

Toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä, kuntouttava moniammatillinen toimintatapa vahvistaa potilaan omien voimavarojen käyttöä, ylläpitää ja kehittää toimintakykyä ja tukee itsenäistä, esteetöntä toimintaa sekä antaa mahdollisuuden osallistua itseään ja ympäristöään koskevaan päätöksentekoon.”

25.09.2013

Kj/48

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Stina Paldanius, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42680
stina.paldanius(a)hel.fi